

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

Doplňujícího pedagogického studia pro studenty PŘF UK – Geografie (DPSPRGG) a Doplňujícího pedagogického studia – Geografie (DPSGg; pro externí uchazeče z praxe)

Hlavním cílem závěrečné práce tohoto studia je přispět k výzkumu nebo k inovaci obsahu a různých způsobů výuky geografie (na ZŠ, SŠ, VŠ, i laické veřejnosti). Práce může mít buď objasňující, nebo normotvorný charakter. Zjednodušeně řečeno, v prvním případě řeší otázku, *jak to je*. Ve druhém případě se zaměřuje na otázku, *jak by to mohlo být*, a to buď po stránce obsahové, nebo metodické.

Student touto prací prokáže osvojení jen některé z řady potřebných profesních dovedností. Vzhledem k tomu, že způsobilost písemně zpracovat odborné téma výzkumného charakteru se dokládá v diplomové práci, doporučujeme, aby závěrečná práce doplňujícího studia (DPSPRGG) prokazovala spíše dovednost tvůrčím a relevantním způsobem zpracovat odborné geografické téma pro potřeby vzdělávání učitelů zeměpisu nebo žáků různého věku nebo pro potřeby celoživotního vzdělávání laické veřejnosti. Práce nemusí mít podobu pouze souvislého písemného textu (viz níže).

Naplnění výše uvedeného hlavního cíle závěrečné práce umožňuje její různé obsahové pojetí a následně i odlišnou formu zpracování a prezentace. Práce může mít charakter

- 1) *rešeršní*: shrnuje zejména zahraniční metodické přístupy a výsledky výzkumu vybraných otázek geografického vzdělávání. Práce v rozsahu cca 30 normostran má obvykle tuto strukturu: abstrakt, klíčová slova, úvod vč. specifikace cílů práce a stanovených otázek, literární rešerše, závěr formou shrnutí výsledků (vč. odpovědí na vstupní otázky), použité prameny a literatura.
- 2) *výzkumný*: prezentuje výsledky výzkumu, zakotveného do širších teoretických souvislostí. Práce v rozsahu cca 30 normostran má obvykle tuto strukturu: abstrakt, klíčová slova, úvod vč. specifikace cílů práce a výzkumných otázek, příp. hypotéz, diskuse teoretických východisek, metodika výzkumu, datové zdroje, dosažené výsledky a jejich zasazení do širšího kontextu, popř. diskuse výsledků, upozornění na limity výzkumu vč. návrhu řešení daných problémů apod., závěr, použité prameny a literatura.
- 3) *aplikační*: dokládá zejména dovednost vhodně aplikovat vybrané geografické téma pro potřeby vzdělávání učitelů zeměpisu nebo žáků různého věku. Má podobu výukových či studijních materiálů určených pro žáky či učitele (např. sady pracovních listů či testových položek, náměty pro interaktivní tabuli či tablety, výukový SW, aj.). Tato práce může mít podobu portfolia, kde konkrétní návrhy jsou uvedeny obecně pojatou kapitolou, která specifikuje a zdůvodňuje zvolenou koncepci výuky a dílčí náměty zařazuje do obecnějších přístupů. Rozsah této práce zhruba odpovídá 30 normostranám, v případě portfolia cca 30 tiskovým stranám.
- 4) *kombinace předchozích přístupů (zejména pro posluchače DPS z praxe)*: Cílem práce je navrhnout, na základě rešerše zahraničních kurikulárních dokumentů, vlastní výukovou jednotku, realizovat ji v praxi, vyhodnotit dosažení formulovaných cílů a reflektovat její účinnost v porovnání s dosavadní výukou. Důležitým cílem je také užitost práce pro vlastní pedagogické působení uchazečů z praxe. Práce v rozsahu cca 30 normostran má obvykle část rešeršní (teoretickou) a aplikační (spojenou s výzkumem vlastní výuky). Podrobnější struktura: Abstrakt a klíčová slova; Úvod (zdůvodnění výběru výukového tématu, obecný cíl práce, formulace jejích specifických cílů, resp. výzkumných otázek); Rozbor zvoleného tematického celku v zahraničním a českém kurikulu (komparace postavení tématu, jeho koncepce a cíle apod.); Návrh vlastní výuky činnostního

charakteru v rozsahu minimálně jedné vyučovací hodiny (tzv. příprava na hodinu); Metodika hodnocení vzdělávacích výsledků a jejich reflexe, Vyhodnocení realizované výuky (např. formou didaktického testu před a po výuce, písemná reflexe realizované hodiny pedagogem a zpětnými vazbami žáků aj.); Závěry (diskuse hlavních zjištěných poznatků s důrazem na perspektivní růst pedagogické způsobilosti), Použité prameny a literatura.

- 5) *propagační*: dokládá zejména dovednost navrhnout i vytvořit „médiu propagující geografické poznání“ a následně i prostřednictvím tohoto média provést popularizaci odborné geografické problematiky pro širší veřejnost. Forma práce odpovídá tomuto zaměření (SW, webová stránka, film, simulační hra apod.). Písemná práce tohoto charakteru bude mít podobu obecnějšího komentáře (v rozsahu minimálně 10 normostran): v úvodu shrne a zdůvodní koncepci navrženého "média", doloží jeho podobu a způsob realizace. Zároveň kriticky posoudí omezení tohoto prostředku, které vzešlo mj. z jeho ověření v praxi. Rozsah této práce nelze pevně stanovit. Předpokládá se, že čas vynaložený na zpracování tohoto typu práce bude odpovídat ostatním, výše popsaným, typům.

Obsahové pojetí, způsob zpracování či část textu závěrečné práce nesmí být shodný s prací bakalářskou nebo diplomovou. Takové jednání by bylo považováno za plagiátorství.

U prací, kde podstatnou část tvoří článek připravený do recenzovaného časopisu, je zapotřebí doložit jeho existenci potvrzením redakce o přijetí rukopisu nebo vytištěnou verzí již publikovaného článku. U tohoto typu práce je přípustná spolupráce více autorů. V tomto případě je nutné, aby student doplňujícího studia byl prvním autorem. Autorský podíl student doloží písemným potvrzením spoluautorů.

Konzultantem závěrečné práce je vedoucí z řad akademických pracovníků, popř. postgraduálních studentů geografické sekce PŘF UK. Vzhledem k jejímu zaměření je vhodné oslovit akademické pracovníky či doktorandy zabývající se problematikou geografického vzdělávání.

U závěrečných prací DPSPRGG platí stejné termíny odevzdávání a obhajoby jako termíny pro studenty řádného studia navazujícího magisterského učitelství geografie. Závěrečná práce musí být evidována v SIS stejně jako práce řádného studia. Téma práce v SIS vypisuje vedoucí práce, a to na základě studentem dodaných podkladů (název práce v českém a anglickém jazyce, klíčová slova v českém a anglickém jazyce). Student se k tématu následně přihlásí a vedoucí práce poté jeho přihlášení potvrdí a to nejpozději do data, které je stanoveno pro řádné studium navazujícího magisterského učitelství geografie.

Práce se odevzdávají v papírové podobě ve dvou výtiscích studijnímu koordinátorovi KSGRR, a to ve stejném termínu jako práce diplomové. Práce je svázána pevnou vazbou (nemusí být tvrdé desky). Do SIS v elektronické podobě se práce neukládá. Finální elektronickou verzí v pdf formátu však zašlete garantovi studia DPSPRGG tj. dr. D. Řezníčkové (dana.reznickova@natur.cuni.cz), resp. garantovi studia DPSGG dr. M. Maradovi (miroslav.marada@natur.cuni.cz).

Závěrečná práce prochází oponentním řízením a je obhajována před komisí. Obhajoba proběhne formou ústní prezentace práce (s využitím PPT), posudek školitele a oponenta bude kandidátům k dispozici nejpozději 3 pracovní dny před termínem obhajoby. Obhajoby prací doplňujícího studia DPSPRGG se konají ve stejných termínech jako obhajoby prací diplomových.